

АНСАМБЛЬ СКРИПАЛІВ ЯК ЖАНРОВИЙ РІЗНОВИД ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Суттєвою ознакою культурології та мистецтвознавства на межі ХХ–ХХІ ст. є посилення науково-теоретичного інтересу до різних пластів музично-виконавської культури. Дослідницький інтерес до проблем теорії, історії і практики скрипкового ансамблевого мистецтва зумовлює необхідність висвітлення специфіки ансамблю скрипалів як різновиду виконавської культури. Притаманний йому творчий потенціал сприяє його постійному розвитку в багатьох художніх проявах та аспектах.

В інструментальній сфері яскравим маніфестантом ансамблевого виконавства є ансамбль скрипалів. Цей ансамблевий різновид набув значного поширення у світовому та вітчизняному художньо-інформаційному просторі ХХ ст., демонструючи величезні самобутні властивості, виявлені в його виконавському складі й виражальних можливостях, зокрема, в темброво-фонічній красі, що захоплює і вражає своєю красою та духовним сьайвом.

Ансамбль скрипалів посідає важливе місце в жанровій ієрархії камерно-ансамблевого мистецтва. Безперервно еволюціонуючи, цей музично-виконавський жанровий різновид «напрацьовує» власні мистецькі засоби та прийоми виразності, розвиваючи кращі традиції ансамблевого виконавства. Жанрово-стильове розмаїття репертуару для ансамбля скрипалів свідчить про постійну увагу до цього типу творчості багатьох поколінь виконавців і композиторів.

Засадничими працями в сфері камерно-ансамблевої музики є дослідження Н. Александрової [1], Д. Благого [4], М. Боровика [5], Л. Гаккеля [7], Т. Гайдамович [8], Р. Давидяна [9], І. Польської [15], Е. Песикова [14], Л. Раабена [16] та ін. Проте, незважаючи на широку розповсюдженість, художню значущість та суттєву роль ансамблю скрипалів в концертно-виконавській та педагогічній практиці, він дотепер є однією з найменш досліджених явищ музичного мистецтва. Відсутні спеціальні дослідження, спрямовані на виявлення

іманентної жанрової специфіки цього ансамблю, особливостей його репертуару тощо. До проблематики ансамблю скрипалів звертаються насамперед на емпіричному та методологічному рівнях. Отже, дане мистецьке явище не набуло цілісного теоретичного обґрунтування, що обумовлює *актуальність* пропонованої теми.

Метою статті є спроба виявити специфічні особливості ансамблю скрипалів як жанрово-виконавського різновиду виконавської культури України на сучасному етапі його розвитку на єдиній теоретичній базі інтерпретології як науки про виконавство.

Семантика поняття «Ансамбль скрипалів» корелює з усталеним у музикології поняттям «ансамбль», яке у виконавській практиці найчастіше трактують як «спільний творчо-виконавський процес, що спричиняє технологічну і художню координацію всіх учасників» [5], та як «співпрацю, спрямовану на досягнення художньо-виконавського результату» [5]. Відповідно ансамбль скрипалів є виразником специфічного синтезу властивостей, загалом притаманних ансамблю як виконавському колективу, та особливої виконавської музично-комунікативної ситуації.

Жанровим прототипом ансамблю скрипалів в європейській мистецькій практиці XVII ст. стали оркестри «Двадцять чотири скрипки короля» та «Малий, або 16 скрипок короля», діяльність яких сприяла формуванню французької скрипкової школи та розвитку європейського скрипкового професіоналізму, ствердженню основ ансамблевої та оркестрової техніки.

Суттєвим чинником формування ансамблю скрипалів та розвитку його виразальних можливостей (віртуозності, рухомості і інтонаційної наспівності) була його участь в оперному оркестрі. Роль ансамблю скрипалів кристалізувалась у контексті концептуальних жанрів інструментальної музики – концерти та симфонії. Цей жанровий різновид виник як суто смичковий, на основі виявлення концертуючих виразальних якостей скрипкової групи у контрастному протиставленні загальному звучанню. Ексклюзивність скрипкового ансамблю полягала у ствердженні великого концерту (*concerto grosso*), специфіка якого формувалась, як відомо, у великих інструментальних ансамблях.

Скрипка історично стверджувалася не окремим інструментом, а цілим сімейством струнно-смичкових інструментів, тому ансамб-

лева гра укладена в її природі. Звучання ансамблю скрипок є однорідним за тембром та інтонаційною природою. У ансамблі скрипалів кожному учаснику знайдеться ніша, що відповідає його розвиткові та інтересам. Показовим є висловлювання одного з найвідоміших скрипалів-концертантів сучасності І. Менухіна в своєму виступі: «... золоте століття соліста пройшло» [18, с. 164]. Це обумовлено тим, що останнім часом посилюється тенденція переходу до колективних форм музикування і як наслідок – групових форм навчання гри на скрипці.

Значення колективних форм музикування та можливості їх орієнтації на формування основ виконавської майстерності скрипаля величезні. Відомі педагоги Л. С. Ауер і П. С. Столярський вважали своїм професійним обов'язком не тільки вести заняття в індивідуальному класі, але й виховувати скрипалів на ґрунті ансамблевого й оркестрового музикування. Серед видатних зарубіжних виконавців-скрипалів ХХ ст. (європейських та американських), які сприяли розвитку сольного та ансамблевого скрипкового професіоналізму, назвемо прізвища Л. Капе, Ж. Тібо, З. Франческати (Франція), Ф. Крейслер (Австрія), Я. Кубелик, Я. Коціан, В. Пшигода, Й. Сука (Чехословачія), Дж. Енеску (Румунія), Б. Губерман, П. Коханського, Г. Бацевич, В. Вілкомірської, А. Кулька (Польща), Я. Хейфец, І. Мільштейна, І. Менухіна, Р. Річчі, І. Штерна (США), Г. Шерінга (Мексика), Ф. Вечей, Й. Сігетті (Венгрія), К. Флеша, А. Буша, В. Бурместера, Г. Куленкампа (Німеччина), А. Грюмйо (Бельгія), Ф. Гуллі (Італія).

В Україні мистецтво скрипкового ансамблевого виконавства формувалося упродовж століть за надскладних умов. Його історію до початку ХХ ст. можна визначити як підготовчий етап, з опосередкованим набуттям досвіду і формуванням репертуару. Характерною особливістю цього етапу було становлення скрипкового ансамблевого виконавства під активним впливом професійної академічної музики та у тісному зв'язку з фольклорним і світським музикуванням.

Одним з найзначніших феноменів вітчизняної музичної культури минулого, значущих для розвитку ансамблю скрипалів, були троїсті музики. До традиційного складу такого ансамблю входили скрипки, басолі та бубна, або скрипки, цимбали та басолі (на Західній Україні). Існували й такі різновиди ансамблевих троїстих об'єднань як дві

скрипки та басоля чи скрипка, цимбали та триструнний контрабас; можливим було використання сопілки, вентиляного тромбону, замість бубону – великого барабану або барабану з тарілкою.

Іншою площиною буття інструментальної ансамблевої музики були цехи. Вони утворювалися в містах, які отримували Магдебурзьке право: у Кам'янці-Подільському (1578 р.), Львові (1580 р.), Степані на Волині (1614 р.), Новгород-Сіверському та Полтаві (1620 р.), Києві (1677 р.) та багатьох інших містах. Кожен цех мав свій *статут*, у якому закріплювалося право музик на професійну діяльність (музичний супровід побуту – гра на різноманітних святах, в шинках), право на утримання учнів. Цехові музики виконували як сольні, так і ансамблеві твори. Їх склад найчастіше був представлений цимбалами та скрипками. З часом усередині цехів сформувалося розгалуження у зв'язку зі сферою діяльності. Діяльність музичних цехів була тривалою та мала вагоме значення для становлення українського ансамблевого мистецтва. Але з часом цехова організація майстрів втратила свою актуальність, і розвиток ансамблево-інструментального виконавства набув інших шляхів.

Важливою історико-культурною передумовою, де поступово складався фундамент національного скрипкового ансамблево-інструментального мистецтва, була освітянська сфера. Важливе місце у колективному інструментальному виконавстві того часу посідали насамперед скрипки як відбиття ментальності національного мистецтва.

Камерно-інструментальний ансамбль як самостійний жанр композиторської творчості до ХХ ст. в Україні був представлений лише окремими творами. Дослідник українського камерно-інструментального ансамблю М. Боровик зазначає, що «мала інтенсивність творчості композиторів у цьому жанрі, характерна для раннього періоду розвитку української музики, певною мірою зумовлювалась слабо розвиненою виконавською базою. У великих містах <...> епізодично з'являлися окремі колективи, які брали участь у камерних концертах Російського музичного товариства» [5].

Процес жанрової кристалізації ансамблю скрипалів як різновиду виконавської культури **в українській музичній** традиції розпочався у другій половині ХІХ ст. Першими зразками ансамблевої творчості є твори М. Лисенка: тричастинний струнний квартет і тріо для двох

скрипок і альтя (1869 р.). У них виявилася загальна тенденція, зумовлена прагненням композитора створити національну жанрово-стильову модель камерно-інструментального ансамблю, зокрема ансамблю скрипалів. Формування цієї моделі в Україні відбувалося через наслідування класико-романтичних традицій та їх органічного втілення на фольклорному матеріалі.

Відмінною якістю між оркестром і ансамблем більшість дослідників вважає кількість музикантів, що виконують одну і ту ж партію. До подібного висновку приходять М. Мойсеєва, яка визначає ансамбль як «інструментальний склад, у котрому кожна партія подається одним виконавцем» [11, с. 37]. Деякі автори характеризують поняття «ансамбль» у порівнянні з поняттям «оркестр», вільно трактуючи їх відмінність. Одним з головних критеріїв відмінності одні вважають кількість виконавців, інші – наявність чи відсутність в колективі диригента. В оркестрі одну і ту ж саму партію виконує декілька виконавців (наприклад, партію перших скрипок грають музиканти першого, другого, а буває й третього і четвертого пультів). Від цього оркестр звучить більш насичено і могутньо, ніж ансамбль. Зрозуміло, що великій кількості виконавців для координації колективних дій, для формування єдиної трактовки твору потрібен диригент.

М. Мойсеєва вважає, що ансамблі складаються не більш ніж з 10–15 музикантів. В них, як правило, немає так званих «дублерів», які б виконували (дублювали) в унісон ті чи інші партії. На відміну від оркестру в ансамблі переважає принцип рівноправності. Проте необхідність узгодження виконавських намірів учасників ансамблю, об'єднання їх спільною думкою все ж таки існує. Керівник ансамблю, на відміну від диригента, здебільшого виступає у ролі одного з виконавців ансамблевої партії.

Ансамбль скрипалів посідає важливе місце в жанровій ієрархії ансамблевого, насамперед камерно-ансамблевого, мистецтва. Творчий потенціал, притаманний цьому різновиду інструментального музичного мистецтва, сприяє його постійному розвитку в багатьох художніх проявах та аспектах. Безперервно еволюціонуючи, цей музично-виконавський жанр «напрацьовує» власні мистецькі засоби та прийоми виразності, розвиваючи кращі традиції ансамблевого виконавства. Різноманітність і обсяг репертуару свідчать про постійну

увагу до цього жанру багатьох поколінь митців – виконавців, композиторів і викладачів.

Ансамблі скрипалів широко репрезентовані в сучасній українській культурі. Вони активно концертують, виконуючи різноманітний репертуар та посідають особливе місце у педагогічному процесі, функціонуючи майже в усіх закладах різних рівнів музичної освіти – ДМШ, музичних училищах та коледжах, спеціальних музичних школах та вищих музичних закладах (інститутах, університетах культури і мистецтв і академіях).

В останні роки проводяться численні мистецькі акції – конкурси, фестивалі ансамблевої музики, в тому числі ансамблів скрипалів різних рівнів професійної підготовки. Метою їх проведення є популяризація надбань класичної і сучасної музики, скрипкового ансамблевого музикування, пошуки нового репертуару та актуальних сучасних форм його репрезентації в сфері ансамблевого музикування, демонстрація діапазону професійної майстерності та виконавсько-виразових можливостей.

Ансамбль скрипалів як художня цілісність, мистецький феномен та самостійний жанр музично-виконавського мистецтва зазнає найбільшої актуалізації у ХХ ст. На цю добу припадає діяльність найяскравіших творчих колективів, що розкривають нові грані та сприяють розширенню уявлень щодо художньо-виконавського потенціалу цього жанру. Показником всеосяжності мистецької екзистенції ансамблю скрипалів в українській музиці сьогодення є вибірковий огляд виконавських колективів, які ілюструють багаточисленність та розмаїття творчих проявів.

Наведемо кілька прикладів. Так, концертна і музично-просвітницька діяльність ансамблю скрипалів Мелітопольського державного педагогічного університету стала яскравим культурним явищем у суспільному житті міста, регіону загалом. Художній колектив був створений у 2000 р. за підтримки ректора університету, професора І. П. Аносова. Цей ансамбль, художнім керівником і учасником якого є доцент М. Білецька та концертмейстером – Ю. Семенцева, отримав визнання фахівців в області професійного музичного виконавства і освіти. Його творча діяльність нерозривно пов'язана з університетським процесом підготовки фахівців – майбутніх педагогів-музикантів. Ансамбль

скрипалів брав участь в різних міжнародних форумах мистецтва, де незмінно завойовував успіх і симпатії слухачів (Франція – 2001, 2005; Болгарія – 2004, 2005, 2006). До складу цього колективу увійшли кращі музиканти-інструменталісти факультету мистецтв і художньої освіти університету. Кожен з них є яскравою індивідуальністю. У репертуарі ансамблю представлені «перлини» класичної і сучасної музики: «Канон» А. Вівальді, «Менует» і «Рондо» В. А. Моцарта, «*Ave Maria*» Д. Каччині, «Лебідь» К. Сен-Санса, «Концертне танго» Я. Табачника, «Чудова скрипка» І. Поклада, «Жайворонок» Г. Диника, «*Под дугою колокольчик поёт*» М. Ніколаєвського, Українська народная пісня «Ой я знаю, що гріх маю» (обробка Д. Задора), «Танок з шаблями» А. Хачатуряня та ін. Учасники цього ансамблю скрипалів демонструють високу виконавську майстерність, злагожденість звучання; підкреслюють витонченість і кантиленність виконуваних творів.

Активно концертуючим колективом в Україні є ансамбль скрипалів «**Віоліно**» (м. Дніпропетровськ), який опікує однойменне юнацьке музичне товариство. Ансамбль активно гастролює у містах Східної і Західної України (Івано-Франківськ, Коломия, Дрогобич, Ужгород, Львів). До складу ансамблю входять музиканти з Дніпропетровська, Харкова, Луганська, Мелітополя, Нікополя. За оцінкою лауреата низки міжнародних конкурсів скрипалів професор Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка Лідії Шутко, ансамбль «Віоліно» є «яскравим високопрофесійним колективом, музиканти якого здатні до глибокого проникнення у стиль виконуваних творів різних епох і різних національних шкіл» [12]. Як підкреслює керівник Львівського камерного оркестру проф. Г. Павлій, високі мистецькі досягнення цього ансамблю є насамперед заслугою керівників – директора-менеджера С. Ліб та керівника професора Л. Холоденка [12]. За характером функціонально-ролевої взаємодії інструментальних партій, кількістю виконавців, цей ансамбль тяжіє як до камерно-ансамблевого, так і до концертного типу виконавського вислову. Модель «рівноправного камерно-інструментального ансамблю» (термін І. Польської) набуває у цьому музичному колективі подальшого розвитку.

Цікавим сучасним колективом є Ансамбль скрипалів «*Vicorda*», в репертуарі якого твори сучасних українських композиторів: Є. Станковича («Якось в гостях у великого Вівальді» з камерної сим-

фонії № 7; «Гірська легенда»), Г. Гаврилець («*Sotto voce*», версія для ансамблю скрипалів, «Екслібриси», друга версія для ансамблю скрипалів (частини 1–4), «За межею тіла і душі» для двох скрипок).

Ансамбль скрипалів – це своєрідне поєднання однотипних музичних інструментів в одному колективі. Для нього спеціальний репертуар композитори створюють досить рідко, виразові можливості такого складу значно скромніші. Його високопрофесійне звучання на відповідному рівні зумовлює об'єднання індивідуальностей, які здатні до співіснування та утворення єдиної художньої цілісності.

Саме ці якості були притаманні ансамблю скрипалів ЛССМШ ім. С. Крушельницької під керівництвом викладача **Юрія Гольди**. Свідченням високого виконавського рівня була творча співпраця колективу з провідними львівськими композиторами, які писали твори спеціально для цього ансамблю скрипалів (зокрема, А. Кос-Анатольським та ін.).

Мистецьке життя та семантична еволюція ансамблю скрипалів у ХХ ст. пов'язана з загальною активізацією та суттєвою трансформацією ансамблево-інструментальної творчості та виконавства. Для ансамблевих жанрів суттєво значущим стає опора на колективне начало, збільшення числа взаємодіючих суб'єктів і взаємозв'язків між ними, розмаїття і нестандартність виконавських складів (за кількісним чинником, тембровою специфікою).

Специфічною ознакою екзистенції ансамблевих жанрів у ХХ ст. є втілення ознак діалогічності та полілогічності мислення, принципів ігрового начала, парадоксальності, множинності єдиного, а також збільшення ролі інтелектуального начала в музиці і переважання його над емоційним.

Інтерес до ансамблевої культури у ХХ ст. загалом та ансамблю скрипалів зокрема зумовлений неокласичними тенденціями, відродженням барокових традицій, що віддзеркалює звернення до імпровізаційності висловлювання, використання змішаних ансамблевих складів, нетрадиційного музичного інструментарію, тяжіння до неструктурованості, відмови від естетичних канонів, встановлених класико-романтичною епохою.

Збагачення сучасної ансамблевої творчості і виконавства також скеровано творчим інтересом до музичного досвіду позаєвропейських

культур. Віддзеркаленням цього, зокрема, стає у ХХ ст. виникнення і розвиток ансамблевих форм, пов'язаних з афро-американською джазовою культурою (з притаманною їм імпровізаційністю музикування), фольк-, рок- та поп-музики.

Ансамбль скрипалів як мистецький феномен, що віддзеркалює всі соціокультурні та художньо-стильові тенденції Новітньої доби, стає у ХХ ст. найважливішим засобом художньо-естетичного, загально-музичного, комунікативно-психологічного, емоційно-інтелектуального розвитку музикантів-професіоналів і, відповідно, музичної свідомості суспільства.

Скрипкове ансамблеве виконавство у ХХ ст. збагатилося новими можливостями традиційних музичних прийомів гри на струнно-смичкових інструментах. Виникло поняття розширеної техніки як сукупності незвичних прийомів гри. За класифікацією Є. Куш, вона має прояв у: «1) розширенні функціональності смичка; 2) розширенні функціональності рук; 3) розширенні функціональності струн; 4) гри на корпусі інструмента. Завдяки цьому суттєво збагачуються виразні можливості звучання ансамблю скрипалів, виникають нові прийоми гри, а саме: гра тростиною смичка, колодкою, головою, канителлю, гвинтом; різні види піцикато, гра на грифі пальцями без смичка, постукування пальцями чи суглобами пальців по різних частинах корпусу інструмента. Зустрічається гра смичком паралельно напрямку струн, у паралельному напрямі, гра під струнами, гра на корпусі інструмента смичком або пальцями.

Естетичний аспект виконавської специфіки ансамблевого музикування висвітлює керівник ансамблю скрипалів Харківської державної академії культури С. Ю. Романенко. Він вважає, що «<...> сила колективного виконання полягає в усвідомленні скрипачами того, що, коли вони разом грають, виходить добре та красиво, в усвідомленні кожним з них того, що він бере участь у цьому виконанні, і що п'єса звучить яскравіше, ніж якби він грав один» [18, с. 165].

ВИСНОВКИ. Ансамблеве виконавство у ХХ – початку ХХІ століть загалом стає найважливішим засобом музичної комунікації і посідає вагомe місце у процесі формування художньої індивідуальності, музично-творчих здібностей. Соціальні функції ансамблю спрямовані на встановлення особових психоемоційних контактів, творче та

особистісне взаєморозуміння і консолідацію у виконавському процесі. Ці детермінанти акцентуються у переважній більшості передових методів музично-виконавської практики ХХ ст. загалом та підтверджуються величезною роллю ансамблевих форм і жанрів, зокрема, ансамблю скрипалів у виконавсько-педагогічній практиці.

Ансамбль скрипалів – унікальний і самобутній колектив музикантів в аспекті темброво-фонічної специфіки, виражальних можливостей і жанрово-стильових засад репертуару. Це досить рідкісне поєднання однорідних музичних інструментів в одному колективі. Щоб ансамбль скрипалів звучав на відповідному рівні, у ньому мають об'єднатися індивідуальності, які можуть співіснувати як одне художнє ціле.

Ансамбль скрипалів як музично-виконавський різновид, якому історично властиві риси камерності і концертності, ознаки ансамблевого, сольного і оркестрового музикування, протягом значного періоду кристалізувався як своєрідний мистецький феномен. Вектор семантичного розвитку ансамблю скрипалів ілюструє шлях від посилення-дублювання сольного-унісонного начала до колективної ансамблевої єдності і набуття яскравої віртуозно-концертної якості, властивої як камерним, так і оркестровим виконавським жанрам. Ансамблі скрипалів активно конкурують з формами поп- та рок-музики, комерційними мистецькими проектами, властивими сучасному музичному життю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Александрова Н. Г. Основные типы музыкального интонирования в украинской камерно-инструментальной музыке 70–80-х годов : автореф. дисс... канд. искусствоведения : спец. «муз. искусство – 17.00.02» / Н. Г. Александрова. — К. : КГК, 1987. — 15 с.*
2. *Асафьев Б. О симфонической и камерной музыке / Б. Асафьев. — Л. : Музыка, 1981. — 216 с.*
3. *Ауэр Л. С. Моя долгая жизнь в музыке / Л. С. Ауэр. — СПб. : Композитор, 2002. — 216 с.*
4. *Благой Д. Камерный ансамбль и различные формы коллективного музицирования / Д. Благой // Камерный ансамбль. Педагогика и исполнительство : науч. труды МГК им. П. И. Чайковского. — М., 1996. — Вып. 2. — С. 10–26.*

5. Боровик М. Сучасність в інструментальному ансамблі // *Проблеми української радянської музики : статті*. — К., 1969. — Вип. 2. — С. 168–207.
6. Боровик М. *Український камерно-інструментальний ансамбль*. — К. : Муз. Україна, 1968. — 102 с.
7. Гаккель Л. Е. Ансамбль // *Муз. енциклопедія [гл. ред. Ю. Келдыш]*. — Т. 1. — М. : Сов. енцикл., 1973. — С. 170.
8. Гайдамович Т. А. *Жизнь педагога в творчестве его учеников* // Янкевич Ю. Н. *Педагогическое наследие*. — Изд. 2-е перераб. и доп. — [сост. Е. И. Янкевич]. — М. : Постскриптум, 1993. — С. 166–181.
9. Давидян Р. *От составителя / Р. Давидян* // *Камерный ансамбль. Педагогика и исполнительство*. Вып. 2 : науч. труды МГК им. П. И. Чайковского [сост. Р. Давидян]. — М., 1996. — С. 4–5.
10. Гинзбург Л. С. *История скрипичного искусства / Л. С. Гинзбург, В. Ю. Григорьев*. — М. : Музыка, 1990. — Вып. 1. — 282 с.
11. Моїсєєва М. А. *Теоретико-методичні основи навчання ансамблевої гри : навчально-методичний посібник / М. А. Моїсєєва*. — Житомир : Волинь, 2002. — 208 с.
12. Мезинський Р. *Концертне турне ансамблю «Віоліно» : схід-захід / Р. Мезинський* // http://postup.brama.com/010213/25_9_4.html.
13. Микитка А. *Струнно-смічкові ансамблі : навч. посіб.* / А. Микитка. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. — 104 с.
14. Песиков Э. *Камерная музыка / Песиков Э.* — Пермь, 1963. — 35 с.
15. Польская И. *Камерный ансамбль: история, теория, эстетика : монография / И. Польская*. — Харьков : ХГАК, 2001. — 396 с.
16. Раабен Л. *Искусство ансамбля / Л. Раабен*. — Л. : Музыка, 1963. — 154 с.
17. Резинський Р. *Концертне турне ансамблю «Віоліно»* // *Поступ*. — 2001. — № 25 (683), 13–14 лютого.
18. Романенко С. *Специфіка роботи з ансамблем скрипалів* // *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали наук. конф. молодих учених*. — Харків : ХДАК, 2010. — С. 164–165.

Дрига К. **Ансамбль скрипалів як жанровий різновид виконавської культури.** Висвітлюються особливості концертного буття ансамблю скрипалів в системі виконавської культури, аналізуються його історична генеза та специфічні риси функціонування на сучасному етапі.

Ключові слова: ансамблеве музичне виконавство, ансамбль скрипалів, виконавська культура, концертна діяльність, жанровий різновид.

Дрыга К. Ансамбль скрипачей как жанровая разновидность исполнительской культуры. Освещаются особенности концертного бытия ансамбля скрипачей в системе исполнительской культуры, анализируются его исторический генезис и специфические черты функционирования на современном этапе.

Ключевые слова: ансамблевое музыкальное исполнительство, ансамбль скрипачей, исполнительская культура, концертная деятельность, жанровая разновидность.

Dryga K. Band of violinists as genre variety of performance culture. The features of concerto life of band of violinists light up in the system of performance culture, analysed him historical genesis and specific lines of functioning on the modern stage .

Key words: band musical performance, band of violinists, performance culture, concerto activity, genre variety.

УДК 78.071

Сергей Давыдов

МИНИМАЛИСТИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ В ТВОРЧЕСТВЕ ТЕЛОНИУСА МОНКА

Неоспорим тот факт, что каждый музыкант – это неповторимая индивидуальность. Смысл данного утверждения проявляется с особой силой в сфере профессионального *импровизационного творчества*. Этот вид художественной деятельности в наибольшей мере обнаруживает *личностные качества* музыканта благодаря немалой степени *свободы самовыражения*, нерегламентированной заранее скомпонованным и выученным музыкальным текстом. Однако важно осознавать, что масштаб и уровень своеобразности у каждого импровизатора разный. У некоторых индивидуальность обозначена